

ULOGA I ODGOVORNOSTI NACIONALNOG ISTRAŽNOG TIJELA (NIB)

Iris Valković
Vježbenica – Odjel za sigurnost

1. Uvod

2. Osnovni zahtjevi Direktive 2004/49/EC koji se odnose na istragu nesreća i poremećaja

- Organizacija
- Postupak istrage
- Izvještavanje

3. Suradnja nacionalnih istražnih tijela

- Smjernice
- Sustav informacija o sigurnosti
- Trening za istražitelje

4. Zaključci

Ozbiljne nesreće nisu česte ali,

- mogu imati katastrofalne posljedice
- mogu izazvati zabrinutost javnosti u vezi sa sigurnošću željezničkog sustava

Potrebno je istražiti nesreće s ciljem

- **izbjegavanja** recidiva
- **prevencije** nesreća
- **unaprijeđenja** sigurnosti željeznica

Cilj je prevencija

Osnovni zahtjevi - organizacija

Države članice EU dužne su osnovati **stalno tijelo** nadležno za istragu nesreća koje mora imati **neovisnu**

- organizaciju
- pravnu strukturu
- način donošenja odluka

neovisno od

- bilo kojeg upravitelja infrastrukture
- bilo kojeg željezničkog prijevoznika
- bilo koje druge strane čiji bi interesi mogli biti suprotni zadacima istražnoga tijela

te funkcionalno neovisno od

- tijela nadležnog za sigurnost
- bilo kojeg regulatornog tijela za željeznice

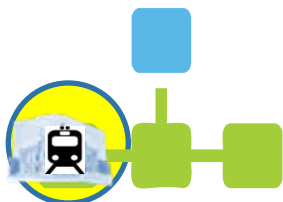
Osnovni zahtjevi - organizacija

**Neovisno tijelo za istragu isključivo željezničkih nesreća
npr. UK, CZ**

**Neovisno tijelo za istragu željezničkih nesreća i nesreća
u drugim oblicima prometa
npr. SE, AT, HU**

**Posebni odjel u okviru ministarstva
(najčešće nadležnog za promet) npr. IT, SK**

**Odjel blizak tijelu nadležnom za sigurnost, neovisnost
osigurana različitim mjerama npr. DE, IR**

Osnovni zahtjevi koje istražno tijelo treba zadovoljavati

- Najmanje jedan istražitelj koji je **sposoban izvršavati funkciju nadležnog istražitelja**
- Za svaki izvanredni događaj istražno tijelo dužno je imenovati istražno povjerenstvo koje **raspoláže potrebnim stručnim znanjima**
- Za svaku nesreću i poremećaj istražno tijelo mora osigurati odgovarajuća sredstva za provođenje istrage uključujući stručna znanja. **Stručna znanja mogu biti osigurana unutar ili izvan istražnog tijela.**

Istražnom tijelu mora biti omogućeno **provoditi aktivnu razmjenu stajališta i iskustva s istražnim tijelima drugih država članica.**

- Na početku neke države članice nisu sudjelovale, neke npr. zbog nedostatka stručnjaka
- **Ne sudjelovanje znači nemogućnost utjecaja**

Istražno tijelo mora provoditi istrage
neovisno o sudskoj istrazi

Što izbjegavati:

- U nekim državama članicama još uvijek se daje prednost sudskoj istrazi. U jednom slučaju državno tužiteljstvo je zaplijenilo osovinu te u roku od 15 mjeseci nije odlučilo o metalurškom ispitivanju. **Bez poznavanja uzroka nesreća gospodarski subjekti ne mogu poduzeti odgovarajuće mjere za sprječavanja rizika!**

Čemu težiti:

- U nekim državama članicama neovisnost istrage **zakonski je osigurana**; npr. zabranom korištenja prikupljenog dokaznog materijala (iskazi svjedoka, završno izvješće) u sudskom postupku
- U nekim državama članicama istražno tijelo (ili ministarstvo) i policija (ili ministarstvo) sklapaju **sporazum o suradnji**

Države članice moraju osigurati da se o nesrećama **izvijesti** istražno tijelo

- U većini država članica navedena obaveza je propisana zakonom i/ili uredbom za upravitelje infrastrukture i željezničke prijevoznike
- U većini država članica postoji strukturirani sustav izvještavanja
 - Izvanredni događaji o kojima se mora izvijestiti bez odgađanja (npr. ozbiljne nesreće i značajni poremećaji)
 - Izvanredni događaji o kojima se podnosi dnevno izvješće (npr. manji poremećaji)
 - Izvanredni događaji o kojima se podnosi mjesečno izvješće (npr. puknuće tračnica)

Istražno tijelo odlučuje o provođenju istrage

- **Obveza** istrage **ozbiljnih** nesreća (članak 19/1 Dir)
- **Diskrecija** istražnog tijela o provođenju istrage za druge nesreće i poremećaje (članak 19/2 Dir)

Definicija Direktive 2004/49/EC, članak 3 I)

"ozbiljna nesreća" označava svaki sudar ili iskakanje vlaka, koje za posljedicu ima smrt barem jedne osobe ili ozbiljnu ozljedu pet ili više osoba ili veliku štetu¹ na voznom parku, infrastrukturi ili okolišu, i svaku drugu sličnu nesreću sa očitim utjecajem na regulaciju sigurnosti željeznica ili na upravljanje sigurnošću

- 1) "velika šteta" označava štetu koju istražno tijelo može odmah procijeniti na najmanje 2 milijuna eura ukupno

Dakle

- svaki **sudar ili iskakanje vlaka**, koje za posljedicu ima smrt ≥ 1 osobe ili ozbiljnu ozljedu ≥ 5 osoba te veliku štetu
- sve **ostale nesreće** s ≥ 1 smrtnih ishoda te ≥ 5 ozbiljno ozlijeđenih i s očitim utjecajem na regulaciju sigurnosti željeznica ili na upravljanje sigurnošću

Osnovni zahtjevi - postupak istrage

Istražiteljima **mora** biti, što je moguće ranije, biti dan(a):

➤ Pristup

- mjestu nesreće/poremećaja
- voznom parku koji je bio uključen
- s njima povezanoj infrastrukturi
- instalacijama za kontrolu prometa i signalizaciji
- sadržaju uređaja za snimanje

➤ Pravo

- neposredno popisivati dokaze
- kontrolirano uklanjati ostatke, infrastrukturne instalacije ili sastavne dijelove u svrhu ispitivanja ili analize

➤ Prilika ispitati željezničko osoblje uključeno u nesreću/ poremećaj i druge svjedoke

Osnovni zahtjevi - postupak istrage

Istražna tijela pozivaju istražna tijela iz drugih država članica na sudjelovanje u istrazi kad god je u nesreću ili poremećaj uključen željeznički prijevoznik iz te države članice

Osnovni zahtjevi - postupak istrage

Istražno tijelo može zatražiti **pomoć** istražnih tijela drugih država članica ili Agencije (ERA-e)

Istraga bi trebala utvrditi

- **Izravne i neposredne uzroke** koji se odnose na
 - postupke osoba koje su sudjelovale
 - stanje voznog parka i tehničkih instalacija
- **Polazne uzroke** koji se odnose na
 - sposobnosti
 - postupke
 - održavanje
- **Korijenske uzroke** koji se odnose na
 - stanje regulatornog okvira
 - primjenu sustava upravljanja sigurnošću

Osnovni zahtjevi - postupak istrage

Istražno tijelo može donijeti preporuke o sigurnosti; adresat je najčešće tijelo nadležno za sigurnost. Adresat je dužan podnijeti povratni izvještaj.

preporuka

izvještaj

Istražno tijelo mora

- obavijestiti Agenciju o otvaranju istrage
- pripremiti završni izvještaj o svakoj istrazi
- poslati sve izvještaje o istrazi Agenciji
- poslati godišnji izvještaj Agenciji

Osnovni zahtjevi - izvještavanje

- Agencija je dužna voditi javnu bazu podataka koja sadržava izvještaje o nesrećama te godišnje izvještaje istražnih tijela
- Agencija vodi sljedeće baze podataka
 - o nesrećama, na osnovi obavijesti te završnih izvještaja nacionalnih istražnih tijela
 - o nesrećama koje su se dogodile između 1990. i stupanja na snagu Direktive o sigurnosti, na osnovi ocjene novinskih izvještaja
 - godišnjih izvještaja nacionalnih istražnih tijela
- <http://pdb.era.europa.eu>

Mreža nacionalnih istražnih tijela

- **Istražno tijelo će provoditi aktivnu razmjenu stajališta i iskustva u cilju**
 - razvijanja zajedničkih istražnih metoda
 - razvijanja zajedničkih načela za donošenje preporuka za sigurnost
 - prilagođavanje tehničkom i znanstvenom razvoju
- **Agencija će organizirati i podržavati razmjenu između ...istražnih tijela...**

Mreža nacionalnih istražnih tijela - smjernice

Agencija je u suradnji s mrežom razvila

- **predložak godišnjeg izvješća**
 - Dostupan na zahtjev
- **smjernice za donošenje preporuka o sigurnosti**
 - <http://www.era.europa.eu/Document-Register/Documents/2010-07-19-guidance-on-safety-recommendation-safety-directive-art-25.pdf>
- **smjernice o kvalitetnom izvještavanju**
 - Dostupne na zahtjev

Mreža nacionalnih istražnih tijela - sustav informacija o sigurnosti

- **2 slična poremećaja, ali nema protoka informacija**
- **Nakon rasprave u okviru mreže nacionalnih istražnih tijela razvijen je sustava informacija na 3-nivoa:**
 - Sigurnosno upozorenje (izdaje ga istražno tijelo)
 - Informacija o sigurnosti (bazu podataka vodi ERA)
 - Europski bilten o sigurnosti
- **Nacionalna tijela nadležna za sigurnost (NSA) bila su uključena u raspravu i razvitak**

Mreža nacionalnih istražnih tijela - sustav informacija o sigurnosti

Nacionalna tijela nadležna za sigurnost i nacionalna istražna tijela država kandidatkinja mogu imenovati osobe kojima će se dodijeliti status “gosta”. Navedeni status omogućuje:

- **Potpuni pristup bazi**
- **Objavu vlastitih upozorenja/informacija posredstvom Agencije**

Mreža nacionalnih istražnih tijela - sustav informacija o sigurnosti

Preduvjeti:

- Imenovana osoba mora biti službenik nacionalnog tijela nadležnog za sigurnost ili nacionalnog istražnog tijela ili, ako ova tijela još nisu osnovana, državnog tijela odgovornog za sigurnost željezničkog prometa
- Imenovana osoba se mora obvezati na povjerljivost

Mreža nacionalnih istražnih tijela - sustav informacija o sigurnosti

Postupak:

- Ako ste zainteresirani, pošaljite e-mail na michael.rebentisch@era.europa.eu
- Biti će Vam proslijeđene dodatke informacije
- Potom možete nominirati osobu/osobe koje se bave sigurnošću
- Registracija novih korisnika se provodi u dva koraka:
 - Registracija novog korisnika u ERA-in sustav
 - Registracija kao korisnika “sustava informacija o sigurnosti”

Mreža nacionalnih istražnih tijela – trening za istražitelje

Trenutne aktivnosti

- **Priprema osnovnog okvira treninga za istražitelje**
- **Ograničeni natječaj za razvoj okvira treninga. Poziv potencijanim ponuditeljima objavljen**

“Okriv” uključuje

- **procjenu potreba nacionalnih istražnih tijela (jezik, sposobnosti)**
- **utvrđivanje sadržaja treninga**
- **utvrđivanje metode treninga**

Istraživati nesreće i poremećaje, učiti iz njih te dijeliti informacije ključno je za osiguranje visokog stupnja sigurnosti željezničkog prometa.

Puno hvala!

Kontakt: michael.rebentisch@era.europa.eu

Moj kontakt: valkovic.iris@gmail.com